

Základní škola Valašské Meziříčí, Vyhlídka 380, okres Vsetín, příspěvková organizace



## Minimální preventivní program v oblasti sociálně patologických jevů



Školní rok: 2016-2017

Školní metodik prevence: Mgr. Anna Smahelová

## 1. Úvod

Nárůst různých forem rizikového chování ve společnosti se týká celé populace. Děti, které navštěvují základní školu, patří k nejohroženější skupině. Z toho důvodu i naše škola připravuje a realizuje komplexní program primární prevence rizikového chování, který je neoddělitelnou součástí výuky i života celé školy.

Při jeho naplňování se snažíme, aby každodenní život školy poskytoval žákům příjemné a bezpečné školní klima, potřebné informace přiměřené jejich věku, vedl k osvojení si pozitivního sociálního chování, k rozvoji osobnosti, k odmítání forem sebeustruktury a porušování zákona a umožňoval osvojování si kompetencí zdravého životního stylu.

V rámci prevence se snažíme stále doplňovat seznam kvalitních přednášek, besed a akcí, do kterých chceme zapojit nejenom žáky a pedagogy, ale i rodiče a širší veřejnost.

Při sestavování minimálního plánu prevence bylo využito těchto dokumentů:

- Vyhláška MŠMT č.72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školských zařízeních
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů (č.j. 21 291/2010 – 28)
- Metodického pokynu MŠMT ČR č.j. 21149/2016 k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních
- Školský zákon
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže 2013 - 2018
- Školní preventivní strategie na roky 2013 – 2018
- Krajský plán prevence rizikového chování ve Zlínském kraji 2015-2017

## 2. Charakteristika školy

Základní škola Valašské Meziříčí, Vyhlička 380, okres Vsetín, příspěvková organizace se nachází v centru města Valašského Meziříčí, tvoří ji nově zrekonstruované budovy, umístěné v oploceném areálu, které tvoří upravené moderní a bezpečné zázemí – víceúčelové hřiště, hřiště pro školní družinu, fotbalové hřiště, hřiště s tartanovým povrchem, atd.

Školu pro svoji dostupnost navštěvují děti ze spádové oblasti a z blízkého okolí.

Ve školním roce 2016-2017 navštěvuje školu celkem 485 žáků:

1. stupeň – 13 tříd (282 žáků)
2. stupeň – 8 tříd (203 žáků)

### Personální obsazení školy:

Na škole vyučuje 27 učitelů, kteří mají odpovídající vzdělání. Pracují zde 3 asistentky AND, 4 vychovatelky ŠD, 1 vychovatelka školního klubu a 2 asistenti pedagoga.

## 3. Analýza současného stavu

Při sestavování plánu prevence vycházíme z potřeb školy a žáků, ke zjištění aktuálního stavu SPJ ve škole jsou využívány pohovory (případně vlastní dotazníky), práce třídních učitelů, připomínky dětí – žakovský parlament a rozbor výskytu SPJ v minulých školních letech (dle evidence ŠMP).

Využíváme nabídek organizací, které se nám osvědčily a měly ohlas nejen u dětí, ale také u pedagogů. S některými spolupracujeme již několik let, ale snažíme se hledat i nové možnosti.

Zapojujeme se také do jednorázových akcí, které mohou mít na žáky kladný vliv. Ke své práci využíváme časopis Prevence a vhodné materiály, které nacházíme v tisku. V letošním školním roce plánujeme i zavedení dlouhodobě trvajících projektů.

#### 4. Cíle prevence

Cílem MPP je realizace komplexního programu zaměřeného na oblasti zvyšující odolnost dětí vůči sociálně patologickým jevům, který bude vlídným, nenásilným a zábavným způsobem působit na žáky v době vyučování i mimo něj tak, aby se děti naučily co nejlépe orientovat v okolním světě, naplňovat svůj volný čas hodnotným způsobem podle vlastního výběru a zájmu.

V letošním roce zůstává základním principem preventivní strategie na naší škole:

- **odmítání hrubého chování, vulgarismů, agresivity a porušování pravidel**
- vytváření **pozitivního klimatu** – zařazení a práce ve skupině, zamezit strachu a nejistotě, vytvořit pohodu a klid, zabránit náznakům šikany
- **formování postojů** – pěstování mravních a morálních hodnot, humanistických postojů
- **zdravý životní styl** – hygienické návyky, sebeovládání, správná životospráva

Důraz klademe na tyto **klíčové vyučovací oblasti**:

- oblast společenskovední – sociální dovednosti a kompetence
- oblast sociálně právní – postoj ke společensky nežádoucím jevům, práva a povinnosti dítěte
- oblast zdravého životního stylu – osobní a duševní hygiena, správná výživa
- oblast rodinné a občanské výchovy – zdravý vývoj, správná výživa, postavení rodiny

#### 5. Konkrétní cíl v MPP pro tento školní rok

V prevenci rizikového chování se chceme zaměřit na předcházení rizikovým jevům v oblasti:

- drog a drogové závislosti, kouření, konzumaci alkoholu
- šikany a kyberšikany
- záškoláctví
- vandalismu a krádeží
- netolismu a gamblerství
- nevhodného vulgárního chování
- agresivitu nejen vůči spolužákům, ale i vůči školnímu majetku
- týrání (i psychické) a zneužívání dětí
- poruchy příjmu potravy (anorexie, bulimie)
- zdravý životní styl a správná životospráva
- první pomoc a předcházení úrazům

#### 6. Další cíle

1. Zapojit rodiče i učitele do akcí zaměřených na prevenci a získat jejich podporu, do některých akcí prevence zapojit také širší veřejnost
2. Spolupracovat s dětským žákovským parlamentem a zapojit do této činnosti i žáky 1. stupně
3. Zapojit učitele 1., 2. stupně do realizace MPP
4. Cílenými akcemi rozvíjet v dětech zájem o vrstevníky s jinou barvou pleti či národa, pomocí dětí odhalovat šikanu
5. Zorganizovat pro rodiče žáků II. stupně aspoň jednu přednášku (s odborným lektorem na téma Šikana, Drogy)
6. Snažit se minimalizovat užívání vulgarismů u dětí
7. Spolupracovat úzce s organizacemi, které se prevencí zabývají

## 7. Zajištění prevence

### Vzdělávání pedagogů

- vzdělávání v oblasti šikany a sociálně patologických jevů
- vzdělávání dle aktuální nabídky
- školská legislativa
- samostudium

### Rodiče a veřejnost

- seznámení rodičů s MPP (třídní schůzky, web školy)
- seznámení rodičů se Školním řádem, Školní preventivní strategií, Programem proti šikanování, Metodickým pokynem MŠMT ČR č.j. 21149/2016 k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních
- postupem školy v případě řešení problémů žáků v rámci sociálně patologických jevů (třídní schůzky, web školy)
- seznámení rodičů s nebezpečím různých sociálně patologických jevů
- pravidelné konzultační hodiny (třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence)
- nabídka seznamu a kontaktů podpůrných organizací
- zapojování rodičů do akcí školy

### Zástupce ředitele školy

- je členem týmu pro prevenci
- jedná s rodiči žáků
- zodpovídá za plnění programu prevence

### Školní metodik prevence

- sestavuje plán prevence a zajišťuje další aktivity v rámci prevence (besedy, přednášky apod.)
- spolupracuje s vedením školy a ostatními pedagogickými pracovníky, okresním metodikem prevence a organizacemi, které se prevencí zabývají
- eviduje a řeší sociálně patologické jevy ve škole
- informuje učitele o problémech a předává materiály
- účastní se schůzek metodiků a školení v rámci prevence
- čerpá náměty a materiály z tisku

### Výchovný poradce

- eviduje děti s poruchami učení a chování
- spolupracuje s PPP, asistentem pedagoga
- spolupracuje s metodikem prevence

### Třídní učitel

- sleduje vztahy dětí ve třídě
- podílí se na aktivitách zaměřených na prevenci
- řeší společně s výchovnou komisí vzniklé problémy
- úzce spolupracuje s rodiči problémových žáků

### Výchovná komise

- šetří a řeší sociálně patologické jevy žáků
- jedná s rodiči žáků
- jedná s příslušnými orgány a institucemi, zabývajícími se řešením sociálně patologických jevů

## 8. Plán hlavních aktivit

- v rámci prevence se zaměříme na akce týkající se drogové závislosti, požívání alkoholických a tabákových výrobků, a to nejen v hodinách VKO a VKZ, ale i mimo vyučování
- v hodinách výchovy ke zdraví se zaměříme na poruchy příjmu potravy – anorexii a bulimii, na 1. stupni pak na správnou životosprávu a zdravý životní styl a první pomoc
- budeme pokračovat v organizování adaptačních pobytů pro žáky 6. a 8. ročníku
- nabídneme žákům volnočasové aktivity (společensko-vědní kroužky, sportovní a jazykové kroužky apod.)
- budeme i nadále organizovat lyžařské kurzy, exkurze, školy v přírodě i školní výlety
- v oblasti ekologie budeme pokračovat ve sběru starého papíru i vyřazených elektrospotřebičů
- budeme aktivně pokračovat v projektu Férová škola
- chceme se zapojit do projektu Zdravá škola a Den s Ovocentrem

### 1.)Aktivity související se školou – primární prevence nespécifická:

- dny otevřených dveří pro rodiče
- akademie pro rodiče a veřejnost
- vánoční jarmark a vánoční dílny
- zápis budoucích prvňáčků
- velikonoční dílny
- akce ke Dni dětí nejen pro děti, ale i pro rodiče
- akce ke Dni dětí pro děti z MŠ
- Mikulášská nadílka pro děti z mateřské školy
- rozloučení s žáky devátých tříd
- hrátky s předškoláky
- příškolní tábor pro budoucí prvňáčky
- školy v přírodě

### Aktivity pro žáky:

- projektové dny (zaměření např. na bezpečnost v dopravě, proti drogám aj.)
- maškarní karneval
- sportovní soutěže a aktivity
- zapojení do soutěží a olympiád
- výtvarné dílny
- zvířátková sbírka (I. stupeň)
- Mikulášská nadílka nejen pro žáky školy, ale také pro děti z MŠ
- pomoc při koloběžkových závodech
- pěvecká soutěž
- literární soutěž pro žáky 1. stupně
- zapojení do literárních a výtvarných soutěží organizovaných jinými organizacemi (např. bezpečnost v dopravě, hasiči)

Na všech těchto akcích se bude podílet i pedagogický sbor.

### 2.)Prevence ve vyučování

Pro tento školní rok zajišťujeme tyto besedy a přednášky:

1. stupeň:

1. ročník:

Sám sobě bodyguardem

Bezpečně do školy

Zdravá pětka  
Ovoce a zelenina do škol  
Projekt „Pomáhejme si“

Cílem je vytvořit žákům pocit bezpečí ve školním prostředí, definovat pravidla chování ve škole, bezpečně se dopravit do školy.

2. ročník:  
Projekt Hasík  
Projekt 8. a 2. tříd „Společně 24 hodin“  
Zdravá pětka  
Projekt „Pomáhejme si“  
Základy první pomoci  
Ovoce a zelenina do škol

Cílem je samostatnost žáků, chování v třídním kolektivu, ochrana zdraví, zdravý životní styl.

3. ročník:  
Zdravá pětka  
Projekt „Pomáhejme si“  
Dopravní výchova  
Ovoce a zelenina do škol  
Zdravá pětka

Cílem je ochrana zdraví nejen ve škole, ale i na hřišti, na ulici, upozornění na sociálně-patologické jevy, možnost vyhledání pomoci.

4. ročník:  
Dopravní výchova aneb bezpečně na silnici  
Kurz cyklisty  
Zdravá pětka  
Kyberšikana  
Ovoce a zelenina do škol  
První pomoc

Cílem je prohloubit znalosti z ochrany zdraví, upozornit na nebezpečí kyberšikany, naučit se důležité dopravní předpisy a pravidla.

5. ročník:  
Nebezpečí internetu  
Zdravá pětka  
Šikana  
Projekt „Pomáhejme si“  
Ovoce a zelenina do škol

Cílem je upozornit žáky na nebezpečí závislosti na počítači, získat povědomí o zdravém životním stylu, nebát se upozornit na šikanu.

Během školního roku se žáci 1. stupně zapojí do projektu „ Namaluj zdraví“, v rámci zdravého životního stylu mají možnost navštěvovat kroužek „Vařečka“.  
Zaměříme se včasné odhalování specifických poruch učení a chování, rozvoj mezilidských vztahů – rodina, spolupráce, smysl pro humor,..

Školní družina:

Program ŠD se v oblasti prevence zaměřuje na vytváření příjemného, klidného a bezpečného klimatu, na dobré vztahy ve skupině, vhodné využívání volného času, zájmové aktivity, sportovní akce, vycházky do přírody, spolupráce s rodiči, apod.

- návštěva policejní služebny
- návštěva dopravního hřiště
- kroužky a projekty

2. stupeň:

6. ročník:

Hasík

Adaptační pobyt ve Fryštáku

Dospívání

Projekt „Pomáhejme si“

Párty se „Zdravou 5“

Cílem je zvládnout přechod na 2. stupeň, naučit se spolupracovat se spolužáky i učiteli.

7. ročník:

Poruchy příjmu potravy

Alkohol, kouření

Projekt „Pomáhejme si“

Párta se „Zdravou 5“

Cílem je zvládnout období puberty, najít sama sebe, získat respekt vrstevníků.

8. ročník:

Život v závislosti

Kurz sebeobrany

Pobyťový den ve škole (společně s druháky)

Orientační dny ve Fryštáku

Alkohol, kouření

První pomoc

Cílem je odolat svodům společnosti, uvědomit si, co chci v životě dokázat, pomalu se připravovat na výběr vhodné střední školy či učiliště.

9. ročník:

Kurz sebeobrany

Trestná činnost nezletilých a mladistvých

AIDS, sex

Besedy- na téma: Zdraví žen – prevence rakoviny prsu, preventivní prohlídky u gynekologa,..

Cílem je připravit žáky k odpovědnosti za své chování, upozornit je, že nemají jen práva, ale i povinnosti, připravit se na přijímací zkoušky.

K tématům přednášek a besed mohou přibýt další podle aktuální nabídky.

Budeme usilovat o založení nových zájmových kroužků a pokračovat v kroužcích již zavedených (např. kroužek Vařečka, Pohádková angličtina, apod.).

V průběhu prázdnin chceme zorganizovat opět pro nově nastupující žáčky příškolní tábor. Podle možností pokračovat pro žáky 2. stupně ve výtvarném táboru.

## 9. Formy a metody realizace prevence

1. jednorázové akce – besedy a přednášky
2. mimoškolní činnost – ŠD, školní knihovna, lyžařský výcvik, sportovní aktivity, zájmové kroužky (keramický, ručních prací apod.)
3. organizování školních výletů s programem zaměřeným na soc. patologické jevy, pobyty na školách v přírodě
4. návštěva filmových představení, výchovných pořadů v KZ
5. soutěže, olympiády
6. vytvoření pravidel žáků pro soužití ve třídě
7. projekty zaměřené na prevenci – např. Den zdraví,....
8. návštěvy zařízení zabývajících se prevencí (nizkoprahové centrum, krizové centrum apod.)
9. adaptační pobyty
10. volnočasové aktivity- ve škole pracuje řada kroužků:
  - keramický
  - Vařečka
  - Kouzelný štětec
  - Pohádková angličtina
  - sportovní kroužky (florbal, střelecký, atletika, ..)

Děti mají zájem pracovat i v kroužcích, které zajišťuje Domeček Valašské Meziříčí, navštěvují ZUŠ, TJ Sokol, taneční kroužky apod. 1x měsíčně ve spolupráci s devátými ročníky bude probíhat pro žáky 1. stupně odpoledne deskových her.

Ve škole je umístěna schránka důvěry, kde mohou žáci předávat své dotazy, poznatky a svěřovat se se svými problémy. Ty mohou konzultovat nejen s metodikem prevence, ale i výchovným poradcem. Důležité informace o akcích jsou umístěny na webových stránkách školy, na nástěnce ve vchodu školy nebo se je žáci dozví ze školního rozhlasu.

V letošním školním roce bude opět pracovat žakovský parlament.

ZŠ Vyhlídka pořádá akce nejen pro děti, ale také pro rodiče. Informace si mohou najít na stránkách školy nebo prostřednictvím letáček. Jedná se např. o vánoční nebo velikonoční dílny, akademii, netradiční sportovní odpoledne, společenský večírek apod.

## 10. Metodická činnost a kordinační činnost školního metodika prevence

1. Středisko metodika prevence na škole
2. Konzultační hodiny: středa 13,00 – 14,00 hod., jinak dle domluvy a potřeby
3. Nástěnka u kabinetu metodika
4. Schránka důvěry u výchovného poradce
5. Informace pro pedagogy na pracovních poradách
6. Informace na webových stránkách školy

## 11. Školní řád

- specifikuje práva a povinnosti žáků
- obsahuje body týkající se výskytu a zneužívání návykových látek



- zahrnuje pravidla chování ve škole a na školních akcích
  - je umístěn na webových stránkách školy, v ředitelně a u bočního vchodu školy
- Žáci jsou s ním seznámeni vždy 1. školní den, rodiče v tištěné podobě nebo elektronicky, na webových stránkách školy, na první třídní schůzce, kde potvrdí sdělení svým podpisem.

## 12. Školní strategie prevence 2013-2018

Škola má strategii prevence sociálně patologických jevů. Pokud má škola podezření na užívání návykových látek žáky nebo na jejich problémové chování (šikana, záškoláctví apod.), přistoupí k následujícím opatřením:

- individuální pohovor s daným žákem
- pohovor s rodiči, návrh na konzultaci s odborníkem
- při závažném problému škola kontaktuje OSPOD
- navržení odpovídajícího trestu
- následná kontrola „delikventa“

## 13. Spolupráce s organizacemi

V rámci prevence škola spolupracuje:

- s pedagogicko-psychologickou poradnou a okresní metodičkou
- s OSPODem Valašské Meziříčí
- s Městskou policií Valašské Meziříčí
- Policií ČR
- krizovým centrem Valašské Meziříčí
- s nadačním fondem Albert v rámci zdravého životního stylu
- s nízkoprahovým centrem Zastávka Valašské Meziříčí
- Poradnou pro ženy a dívky z Rožnova pod Radhoštěm
- Nemocnicí Valašské Meziříčí
- DIS Fryšták
- s obvodními dětskými lékaři

## 14. Hodnocení

Jednotlivé akce budou průběžně hodnoceny, celkové hodnocení MPP proběhne na konci školního roku. Za realizaci programu zodpovídá metodik prevence ve spolupráci se zástupkyní ředitele školy. Po skončení každé akce provedou hodnocení žáci nebo metodik prevence. Toto hodnocení je zveřejněno na stránkách školy.

## 15. Závěr

S MPP budou seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci i rodiče prostřednictvím porad, webových stránek a třídních schůzek. Je součástí školního vzdělávacího plánu.

Ve Valašském Meziříčí 17.10.2016

metodik prevence: Mgr. Anna Smahelová

ředitel školy: Mgr. Daniela Miklová